

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva PF UK

Posudek k diplomové práci Arťoma Gnědina na téma „Evidence skutečných majitelů společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti“

Rozsah práce: 52 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 20. června 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil mimořádně aktuální téma, když právní úprava evidence skutečných majitelů nabyla účinnosti teprve 1. ledna 2017, resp. 2018 a dosud běží přechodná doba na zápis všech takových majitelů do této evidence.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako relativně náročné. Vzhledem k jeho aktuálnosti se k němu dosud nepojí dostatek odborných pramenů, z nichž diplomant mohl čerpat. V podstatné části práce se tudíž musel spolehnout na vlastní poznání a úvahy.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl několik cílů. Za stěžejní označil bližší rozbor obsahu pojmu skutečného majitele. Tomuto cíli podřídil i další části práce, zvláště pokud jde o obecné úvahy nad možnými přístupy k jeho vymezení, ale i obecnější úvody ke smyslu, účelu, původu a vývoji právní úpravy zakotvující povinnost k jeho poznávání a evidenci.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Struktura práce je vystavěna srozumitelně a přehledně. Od nejobecnějších úvodů ke smyslu, účelu, původu a vývoji právní úpravy zjišťování a evidence skutečného majitele, diplomant postupně přešel k vymezení teoretických přístupů k jeho poznávání až po detailní analýzu obsahu pojmu nejprve v unijní a následně i naší právní úpravě. Z hlediska proporcí se snad rozsah první kapitoly zdá dosti extenzivní, když pro těžiště práce, tj. vymezení skutečného majitele, nakonec tolik nepřináší. Větší pozornost mohl diplomant raději zaměřit na některé další otázky, které v souvislosti s tímto vymezením vyvstávají (viz níže). Za zbytečné pokládám pasáže, které se věnují skutečnému majiteli jiných právnických osob a „právních uspořádání“, než je společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Vybočují z tématu a jsou i tak jen stručné a popisné.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů mapuje dostupné tuzemské zdroje a velmi dobrá je i diplomantova práce s nimi v poznámkovém aparátu. Oceňuji reflexi zahraniční literatury, i když – přinejmenším pokud jde o poznávání obsahu pojmu skutečného majitele v unijní úpravě – možná mohla být o něco rozsáhlejší (viz níže).

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy je značná, zvláště pokud jde o rozbor pojmu skutečného majitele. Oceňuji autentické úvahy diplomanta i závěry činěné na jejich základě. Práce podává doklad o diplomantově odborné i argumentační vyspělosti a schopnosti samostatné práce a vlastního úsudku. Z věcného hlediska snad v práci postrádám jedině rozbor otázky, nakolik lze v povinnosti právnických osob „vést a průběžně zaznamenávat“ údaje o skutečných vlastnících spatřovat povinnost tyto údaje aktivně vyhledávat („pátrat“ po těchto vlastnících). Setkal jsem se s názorem (a to i v zahraničí), že tomu tak není. Stejně tak panují nejasnosti, zda české právo správně ztotožnilo skutečné majitelství jen s potenciálem výkonu rozhodujícího vlivu, jinými slovy zda toto postavení nezaloží již vlastnictví podílů, které se na základním kapitálu společnosti podílejí z více než 25 % bez ohledu na to, zda jde o podíly kontrolní. Viz ostatně znění německé a rakouské transpozice čtvrté směrnice AML. Věděl by diplomant, jak by v Německu či v Rakousku (a je třeba se ptát, zda takto nevyložit i samotnou směrnici) posoudili příklad, který řeší na str. 42 práce? Uvítám, když se k oběma otázkám diplomant vyjádří během ústní obhajoby.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je standardní.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Práce je na velmi vysoké slohové i jazykové úrovni. Chyby a překlepy jsem v ní prakticky nezaznamenal.

4. Případná další vyjádření k práci

V práci jsem narazil na několik dílčích nepřesností. Na str. 21 diplomant tvrdí, že velká část právnických osob naplňuje znaky povinné osoby. Dokázal by své tvrzení alespoň zhruba kvantifikovat? Mám pochybnost, zda tomu tak je. Na jiném místě práce sám diplomant zmiňuje, že v tuzemsku existuje bezmála 0,5 mil. jen kapitálových obchodních společností. Nezdá se mi, že i jen „velká“ část z tohoto počtu jsou povinné osoby. Na str. 48 diplomant konstatuje, že každé ovládnutí v sobě již zahrnuje ovlivnění a že na rozdíl od ovlivnění předpokládá ovládnutí opakované uplatňování rozhodujícího vlivu. To ale není přesné. Problematický je rovněž diplomantův závěr na str. 55, dle něhož v případě obecních či státních společností bude třeba zjistit zřizovatele právnické osoby a za skutečného majitele považovat osobu, která v takové právnické osobě (tedy patrně v osobě zřizovatele) vykonává nejvyšší řídicí funkci. Uvítám, jestliže diplomant rovněž obě zmíněné teze uvede na pravou míru během ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Shora dle textu a dále: Umožňuje platné tuzemské právo, aby společnosti vydaly podíly či akcie zcela bez hlasovacích práv, tj. aby s vlastnictvím podílu nebyl spojen žádný vliv na rozhodování společnosti?

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Práci celkově hodnotím jako zdařilé dílo. Výslednou klasifikaci ponechávám závislou na průběhu ústní obhajoby. Předběžně práci navrhuji hodnotit stupněm velmi dobře.

V Praze dne 8. září 2018

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.